

RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo

30. SEJA RAZŠIRJENEGA STROKOVNEGA KOLEGIJA ZA OTROŠKO IN MLADOSTNIŠKO PSIHATRIJO – VIDEOKONFERENČNA SEJA

Ljubljana, 15. november 2023

Sodelujoči: Jerneja Maček, Marija Anderluh, Hojka Gregorič Kumperščak, Bojan Belec, Maja Drobnič Radobuljac, Nadja Hriberšek

Naloge:

1. Mnenje RSK OMP glede novih VZS šifer, predlog poslan s strani NIJZ
2. Mnenje RSK OMP glede Usposobljenost specialistov pshiatrije za izvajanje psihoterapije - Poziv MZ
3. Mnenje RSK OMP glede pobude Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana za VZS šifro Prvi pedopsihiatrični pregled na terciarju
4. Seznanitev s pismom Sekcije za urgentno medicino poslanim na vse RSKje
5. Predstavitev zdravstvenega programa Digitalni detox
6. Razno

Sklepi:

1. Mnenje RSK OMP glede novih predlaganih šifer NIJZ je pozitivno.
2. Mnenje RSK OMP glede Usposobljenosti specialistov pshiatrije za izvajanje psihoterapije - Poziv MZ-odgovor je podan v Prilogi št.1
3. RSK OMP se seznanila s predlogom Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana za VZS šifro Prvi pedopsihiatrični pregled na terciarju in jo podpre. Vendar predlog ne zajema vsebine nove podane šifre, menimo, da mora biti le-ta pred morebitnim sprejemom usklajen z RSK OMP.
4. RSK OMP se seznanila s pismom Sekcije za urgentno medicino. RSK za OMP podpira dopis Sekcije za urgentno medicino pri Slovenskem zdravniškem društvu, saj smo mnenja, da se bo z ukinitvijo stopnje nujnosti »zelo hitro« dodatno obremenilo že tako močno preobremenjene urgentne službe in odvzelo možnost pregleda nad obsegom obravnav, ki bi jih morale izvajati službe na primarnem in sekundarnem nivoju.
RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo je namreč na seji dne 9.3.2018 že sprejel stopnje nujnosti obravnave duševnih motenj pri OM. Te poleg stopnje nujnosti »nujno«, ki vsebuje samo dve stanji (ogrožanje sebe ali drugega zaradi akutne suicidalnosti, depresije ali psihotične motnje brez možnosti zagotavljanja varnosti s strani družine) večinoma vključujejo napotitve pod stopnjo nujnosti »zelo hitro« (obe prejšnji stanji kadar družina lahko zagotovi varnost, akutna psihotična motnja in določene oblike anoreksije nervoze).
5. Na pobudo člana RSK OMP Bojana Belca Jerneja Maček predstavi nov zdravstveni program Digitalni detox, ki je bil v letu 2022 odobren s strani NIJZ, MZ in ZZZS, in se od aprila 2023 izvaja v sodelovanju med Mladinskim klimatskim zdraviliščem Rakitna in nevladno organizacijo Logout. Pobuda RSK OMP

je, da bi se v prihodnosti novi zdravstveni programi s področja otroške in mladostniške psihiatrije pred sprejetjem predstavili in pridobili mnenje RSK OMP.

Zapisa:

dr. Jerneja Maček, dr. med.

predsednica RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo

Priloge:

- Priloga št.1

RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo

**Ministrstvo za zdravje
Direktorat za zdravstveno varstvo
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana**

Št: 024-28/2023/138

Datum: 15.11.2023

Zadeva : Usposobljenost specialistov psihiatrije za izvajanje psihoterapije - Poziv MZ za odgovore RSK

Dne 23.10. 2023 ste nam poslali zaprosilo po dodatni pojasnitvi vsebine zapisnika 28. seje RSK, v katerem smo med drugim navedli, da nadzor nad kakovostjo in izvajanjem psihoterapije v psihiatriji sloni na rednem izobraževanju, intervizijah in supervizijah, strokovnih nadzorih in drugimi načini (samo)refleksije o delu. Opozorili smo tudi, da se specializanti tekom specializacije večinoma vključijo v študij ene od priznanih psihoterapevtskih šol.

V dopisu ste tudi navedli, da se v okviru urejanja področja psihoterapije Ministrstvo za zdravje prizadeva za uvedbo bolj kakovostnega in učinkovitega nadzora nad izvajanjem psihoterapevtskih storitev. Glede na to, da je v dopisu seje RSK navedeno, da nadzor sloni tudi na rednem izobraževanju, nas naprošate za bolj podrobno obrazložitev le-tega.

Iz vsebine programa specializacije iz otroške in mladostniške psihiatrije je razvidno, da je v programu navedeno, da osnove teoretičnih znanj različnih psihoterapevtskih pristopov pridobi v okviru TI - OMP. Priporočeno je, da se specializant že v času poteka specializacije odloči za popoln študij psihoterapije v eni od priporočenih psihoterapevtskih smeri (psihodinamsko usmerjene psihoterapije (psihoanalitična psihoterapija, razvojno analitična psihoterapija, skupinska psihoterapija), vedenjsko - kognitivne psihoterapije ter systemske ali družinske psihoterapija). Priporočeno je tudi, da specializant pridobi vsaj 60 ur lastne analize. Skladno s programom mora specializant s področja psihoterapije pridobiti posebna znanja, in sicer na področju psihoterapevtske metode (vodi vsaj 5 primerov v izbrani smeri ali vsaj 70 ur superviziranega psihoterapevtskega dela), vodi in sodeluje v timu strokovnjakov za 50 celostno obravnavanih bolnikov (konzultacija s kliničnim psihologom, specialnim psihologom, socialnim delavcem), prisostvuje/vodi bolnike v skupini (vsaj 12 bolnikov v skupini vsaj 1 leto), prisostvuje v timu vsaj 3 družinskih terapij, izvede vsaj 20 primerov suportivne terapije, izvede vsaj 6 primerov vedenjske terapije ter prisostvuje/izvede vsaj 3 primere relaksacijske terapije.

Opredelitev RSK OMP do kriterijev usposabljanja za izvajanje psihoterapije:

- **ali je program specializacije ustrezen (časovno, obseg vsebin, obseg praktičnega usposabljanja..),**

Program specializacije za Otroško in mladostniško psihiatrijo je bil prenovljen leta 2017 z namenom zagotovitve najnoveših dostopnih znanj za bodoče specialiste. Povsod po razvitem svetu ta znanja predvidevajo tudi izobraževanje iz v programu priporočenih psihoterapevtskih metod. Časovno, po vsebinah in praktičnem usposabljanju je priporočeno izobraževanje iz psihoterapije ekvivalentno vsaj TREM LETOM usposabljanja v kateri od priporočenih psihoterapevtskih šol, saj specializanti med učenjem prisostvujejo izedenim psihoterapevtskim ukrepom. Vsi učitelji (glavni in neposredni mentorji) specialisti otroške in mladostniške psihiatrije so namreč izobraženi v vsaj eni od psihoterapevtskih šol in psihoterapevtske intervence uporabljajo(mo) pri svojem delu. Vodilne svetovne smernice namreč za večino duševnih motenj v razvojnem obdobju kot metodo prvega izbora priporočajo psihoterapijo, šele v drugi fazi zdravila. Žal pa ne moremo reči, da vsi specializanti ob zaključku specializacije izpolnjujejo pogoje (Pravilnik o podeljevanju nazivov v psihoterapevtski dejavnosti, Združenje psihoterapevtov Slovenije, 2011) za naziv psihoterapevt, saj že vrsto let opozarjamo ZZS in MZ, da bi izobraževanje iz psihoterapije moralo v specializaciji biti **OBVEZNO** (in s tem tudi plačano). Nazadnje je MZ vključenje tovrstnega izobraževanja za specializante OMP predlagalo kot vključitev v nov program specializacije z dopisom 6.6.2023 (Št. Dopisa: 0070-10/2022/11; citiramo del: »Poleg predlogov zbornice je ministrstvo prejelo še predlog nacionalne koordinatorice specializacije iz otroške in mladostniške psihiatrije (s podpisi specialistov in specializantov), da se v okviru specializacije iz otroške in mladostniške psihiatrije financira še izobraževanje iz psihoterapije. Ker je predlog vsebinsko smiseln, moral pa bi se razdelati (vsebinsko in stroškovno) in umestiti v program specializacije, predvidevamo, da za predlog pravilnika še ni aktualen. Predlagamo pa, da zbornica v sodelovanju s Slovenskim zdravniškim društvom, ob pripravi novih vsebin specializacij, razmisli o možnosti vključitve tega izobraževanja v vsebino specializacije.«).

- **ali nabor psihoterapevtskih metod (psihodinamska usmerjena psihoterapija, vedenjsko - kognitivna psihoterapija ter sistemska ali družinska psihoterapija) v časovno omejenem obdobju specializacije zdravniku specialistu po opravljeni specializaciji že omogoča kakovostno izvajanja posamezne psihoterapevtske metode,**
Nabor oz. možnost izbire ene od priporočenih psihoterapevtskih šol omogoča specialistu izvajanje psihoterapevtske obravnave pod supervizijo.

- **ali bi bilo upravičeno umestiti dodatne vsebine (oziroma omejiti obseg vsebin) v program specializacije (npr. obvezna lastna izkušnja, druge psihoterapevtske metode...),**

V novem programu specializacije, ki bo pripravljen v letu 2024, bomo podrobneje oz. dovolj široko opredelili obseg vsebin. Ocenjujemo, da je lastna izkušnja za delo v pedopsihiatriji priporočena (vsaj 60 ur lastne psihoterapije).

- **ali enkratno štiri mesečno usposabljanje v času specializacije na področju psihoterapije omogoča izvajanje kakovostne psihoterapije (v prihodnosti),**

Enkratno štirimesečno usposabljanje na področju psihoterapije ne omogoča izvajanja kakovostne psihoterapije, vendar naši specializanti pridobijo mnogo več izkušenj od tega, saj poleg dvakrat 2 mesecev kroženja, ki jih opravijo na izključno psihoterapevtskih oddelkih (EMH in EP CMZ), krožijo še 36 mesecev na pedopsihiatričnih oddelkih in ambulantah, kjer je psihoterapevtska obravnava metoda prvega izbora, kadar pa ni prva, pa vedno spremljajoča. Torej skupaj pridobijo 40 mesecev tako diagnostične, diferencialno diagnostične kot izkušnje psihoterapevtske obravnave z otroci in mladostniki in odraslimi z duševnimi motnjami v zdravstvu. Pridobljeno kliničnomedicinsko znanje je ob znanju psihoterapije nujno za varno in strokovno izvajanje psihoterapije pri otrocih in mladostnikih.

- *ali so za podaljšanje licence zdravnika specialista ustrezno opredeljeni dokazi strokovne usposobljenosti za nadaljnje izvajanje psihoterapije oziroma, ali bi za nadaljnje izvajanje psihoterapije morali zdravniki specialisti dokazati strokovno usposobljenost specifično na področju psihoterapije.*

Zdravniška zbornica Slovenije, ki je odgovorna tako za programe specializacij in s tem pridobljene licence za opravljanje posamezne specialistične dejavnosti, je odgovorna tudi za spremljanje strokovnega nadzora in sprotnega strokovnega izobraževanja s področja posamezne specializacije. V ta namen so določena časovna obdobja in število kreditnih točk, ki jih mora v tem obdobju zbrati posamezen specialist. Zaenkrat se za področje otroške in mladostniške psihiatrije kreditne točke zbirajo skupno – ne glede na vsebino posameznih izobraževanj. V bodoče (ko bo v programu specializacije ta del obvezen in ne samo priporočen) pa bi bilo smiselno, da se določi delež vsebin, ki bi morale biti pridobljene s področja psihoterapije.

Z lepimi pozdravi,

dr. Jerneja Maček, dr.med.
predsednica RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo

